

Vlaanderen
is wetenschap

Beste collega,

Er zijn heel veel verschillende soorten van onderzoek, en ook op het WL beoefenen we een waaier aan (wetenschappelijke) disciplines. Toch zijn er principes die, ongeacht van het onderwerp en van de specifieke taken die je uitvoert, voor alle studies en onderzoeken relevant zijn.

De aanleiding om de principes van wetenschappelijke integriteit opnieuw onder de aandacht te brengen is niet omdat er recent klachten gekomen zijn of grove inbreuken zijn vastgesteld. Ga dus niet op zoek naar cases die er niet zijn. Maar om de risico's bij studies en onderzoek in het algemeen te beheersen is het van belang om periodiek te wijzen op het belang van een integere onderzoeksattitude.

Iedere nieuwkomer die onderzoek doet op het WL, er studies of adviezen schrijft, data inwint of verwerkt ... vindt - ongeacht de contractvorm waarin hij of zij tewerkgesteld is - in het welkomstpakket een steekkaart rond wetenschappelijke integriteit. Die steekkaart is alleen maar een samenvatting, voor meer informatie kan je terecht op:

- <http://www.fwo.be/media/440757/Ethische-Code.pdf>,
- http://www.fwo.be/media/440762/ESF_CoC.pdf;

Is het begrip wetenschappelijke integriteit nog steeds wat vaag nadat je bijgevoegde samenvatting gelezen hebt? Kijk dan ook eens naar de 75 dilemma's

https://www.eur.nl/fileadmin/ASSETS/ieb/integriteit/24708_integriteitsspel_interactief_2016.pdf
over je positie als onderzoeker, je onderzoeksstrategie en de uitvoering van je onderzoek.

Steek deze informatie dan ook niet te ver weg, maar hang ze bijvoorbeeld aan je prikbord. Deze principes zijn zeer belangrijk voor het WL, en je kan er ook naar verwijzen wanneer je wetenschappelijke integriteit in het gedrang lijkt te komen. Blijf niet zitten met vragen, maar spreek je projectleider, leidinggevende of onderzoekscoach aan. En neem de issues rond wetenschappelijke integriteit ook mee in je leerpuntenrapport!

Gedragscode wetenschappelijke integriteit – een samenvatting (*)

Je wordt geacht om je onderzoek of studie, dataverzameling of –verwerking of alle aanverwante activiteiten nauwgezet uit te voeren en alle relevante informatie waarheidsgetrouw weer te geven. Je beschrijft niet enkel het resultaat maar ook wat je gedaan hebt zodat de resultaten geverifieerd kunnen worden door anderen.

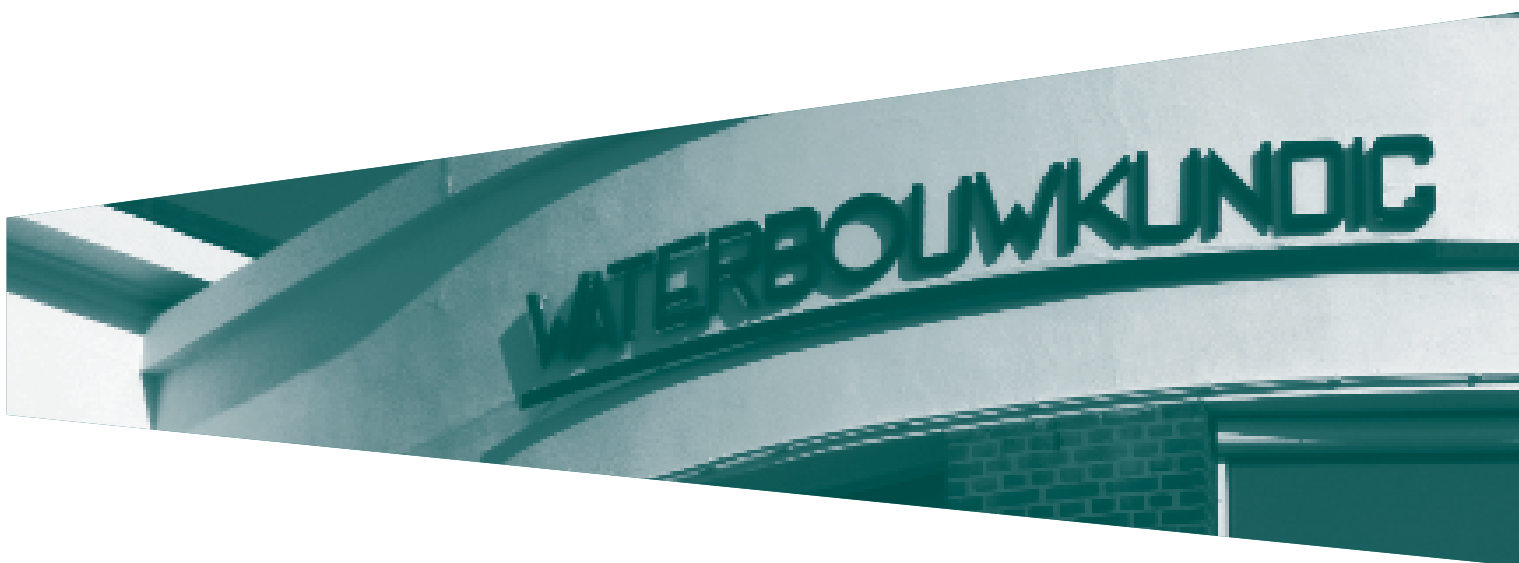
Dit draagt niet alleen bij tot de kwaliteit van het onderzoek op zich, maar toont ook aan de buitenwereld wat het nut is van wat doen op het WL en wat de impact van ons werk is. Het spreekt voor zich dat je tijdens de uitvoering de wet volgt.

Zorgvuldigheid en voorzichtigheid

Je handelt zorgvuldig, door de algemeen erkende regels in je discipline nauwgezet toe te passen. Dit houdt in dat je een genuanceerd beeld schets van de resultaten en dat je deze niet alleen waarheidsgetrouw maar ook begrijpelijk presenteert. Dit begrijpbaarheid is uiteraard afhankelijk van je doelpubliek.

Je handelt voorzichtig en vooruitziend, trachtend om schade te voorkomen. Je neemt geen overdreven risico's. Dat houdt in dat je het voorzorgsprincipe respecteert, maar ook dat je correct omgaat met persoonsgegevens of vertrouwelijke informatie.

Mocht er toch schade optreden, dan wordt zo snel als mogelijk en in samenspraak met je leidinggevende gekeken hoe je deze best herstelt. Niet iedere fout is een inbreuk op de wetenschappelijke integriteit, het verdoezelen van schade of fouten zou dit wel zijn.

(*) Opgemaakt op basis van de Ethische code van het wetenschappelijk onderzoek in België,
<http://www.fwo.be/media/440757/Ethische-Code.pdf>, laatst geraadpleegd op 19/10/2016.

Betrouwbaarheid en verifieerbaarheid

Anderen, zowel binnen het WL als erbuiten moeten er kunnen op vertrouwen dat wat je beschrijft een betrouwbare weergave is van wat je gedaan hebt en van je resultaten. Je onthoudt je van pogingen van derden (waaronder opdrachtgevers) om een vertekend of overdreven beeld van de werkelijkheid op te hangen. Gegevens worden niet gemanipuleerd om een vooropgezet resultaat te bereiken. De graad van onzekerheid en de beperkingen van de resultaten dienen duidelijk en begrijpelijk vermeld te worden.

Bronnen worden correct geciteerd en medewerkers aan de resultaten correct vermeld.

Je zorgt ervoor dat collega's aan de hand van je beschrijving de resultaten kunnen nagaan en het werk desgevallend overdoen.

Onafhankelijkheid en onpartijdigheid

Je laat je leiden door regels van wetenschappelijke aard. Het feit dat je studies maakt voor een opdrachtgever brengt hierin geen verandering. De opdrachtgever bepaalt de onderwerpen stelt de onderzoeksvragen (mee) scherp, maar geeft niet aan welke de resultaten moeten zijn.

Je communiceert open over mogelijke belangenconflicten.

Je bent onpartijdig bij het uitvoeren van je onderzoek en laat je niet beïnvloeden door je persoonlijke voorkeur, sympathie, belang of vooringenomenheid.

Wanneer ernaar gevraagd wordt, maak je als onderzoeker steeds duidelijk wat rechtstreeks volgt uit je studie en wat je persoonlijke voorkeur is. Dit doe je ook bij het publiceren van resultaten.

Problemen?

Als één van bovenstaande principes in het gedrang komt, of wanneer je die indruk krijgt, stap je zo snel mogelijk naar je projectleider, onderzoekscoach of leidinggevende om het probleem te bespreken en samen een oplossing te formuleren. Raak je er niet uit, dan kan je je case voorleggen aan de onderzoekscoördinator die advies kan verlenen.

Alle inbreuken worden geregistreerd als melding (via 'Nieuwe melding' of aan de verantwoordelijke kwaliteit, welzijn, preventie en milieu) en de voorgestelde oplossing wordt voorgelegd aan de onderzoekscoördinator. De onderzoekscoördinator beslist of de voorgestelde oplossing voldoende is en kan desgevallend bijkomende maatregelen nemen.

